

1 Forslag til endring av barneloven § 36

2 Forslagsstillere: Mona Berger og Per Jynge

3 Likestilling når det kommer til omsorg for barn – er det behov for en endring av barneloven §
4 36?

5 I tråd med samfunnsutviklingen der fedre de siste 10 årene har blitt mer likestilte med mor
6 som omsorgsperson, har antallet barnefordelings saker som prøves rettslig økt vesentlig. I
7 2017 var det 2700 saker. Dette er en uheldig utvikling på mange måter.

8 Ved samlivsbrudd der det er uenighet mellom foreldre om hvor barnet skal bo fast, er
9 gjeldende rettspraksis i dag at barnet blir boende hos mor. Kun i drøyt 10 % av avgjørelsene
10 er utfallet at barnet blir boende hos far. Dette ligner strukturert kjønnsdiskriminering. Som
11 foreldre i Norge i 2019 er vi likeverdige når det kommer til å ta ansvar for omsorgen for barn.
12 Bør vi ikke også være likestilt?

13 Slik barnelovens §36 er utformet i dag skal det særlig grunner til for at man skal kunne få en
14 rettslig bestemmelse om delt bosted. Dette skyldes kanskje at når barneloven ble utformet
15 var ikke delt bosted noe man anbefalte eller så på som heldig for barn. I dag er det lite som
16 tyder på at man bør unngå delt bosted. Heller tvert i mot.

17 Forskning viser at barn som har like mye kontakt med begge foreldrene gjennom hele
18 oppveksten utvikler bedre psykisk og fysisk helse, de gjør det bedre på skolen, mestrer
19 bedre sosiale relasjoner til venner, har mindre utagerende atferd og begår mindre alvorlig
20 kriminalitet (hvis de blir kriminelle). De får også selv barn senere sammenlignet med barn
21 som vokser opp med bare en omsorgsperson. Barn som mister kontakten med en av
22 foreldrene sliter oftere med psykiske helseplager, enn barn som har mye kontakt med
23 begge sine foreldre. Dette gjelder selv om barna bor i samme bolig med begge foreldrene,
24 eller om de har delt bosted i familier der foreldrene ikke bor sammen.

25

26 Forskning på delt omsorg har pågått i Norge og internasjonalt siden 80-tallet, og konsensus i
27 internasjonal forskning er at dette er den beste familie-løsningen etter kjernefamilien. Den
28 amerikanske psykologen Richard Warshak fikk i 2014, 110 internasjonale forskere til å stille
29 seg bak hans konsensusrapport som konkluderer med at delt omsorg er best løsning etter
30 kjernefamilien, uavhengig av kjønn og alder.

31

32 Sverige er et foregangsland på delt bosted, og har kunnet idømme delt omsorg rettslig
33 siden 1998. I Sverige har 38-40% av barn med særboende foreldre delt bosted, dette på
34 tross av høyere innvandrersandel som i større grad velger tradisjonelt. Tallet har på fem år
35 vokst fra ca 30 %. I Norge er det kun 25% av barna som har delt bosted, og ligger på 5 plass i
36 verden når det kommer til likestilling i form av delt bosted. I USA har forskning på delt
37 omsorg samt faren skjevdelt omsorg gir for "foreldrefremmedgjøring" og
38 tilknytningsforstyrrelser, ført til omlegging av rettspraksis i retning av mer delt omsorg.

39 Foregangslandet Sverige har gjennomført 7 studier. De mest kjente er langtidsstudiene som
40 kalles “Chess-undersøkelsene” eller “Elvisprosjektet”, på barn i ulike alderskategorier (3-15
41 år), som viser at barna i begge rapportene klarer seg gjennomgående bedre enn barn i
42 skjevdelte hjem, og i mange sammenhenger omtrent like godt som barn i kjernefamilier.

43 Svenske forskerne har i 2018 levert en forskningsstudie på 2-9 åringer som viser bedre
44 mental helse for barn med delt omsorg kontra skjevdelt omsorg. En annen svensk
45 undersøkelse fra 2017 viser at barn som lever under delt omsorg er mindre stresset enn barn
46 i skjevdelte hjem.

47 Foreldre i Norge dømmes aldri til å dele omsorgen, selv om forskning viser at delt omsorg
48 demper konflikt. I stedet for å være til hjelp for foreldre i en vanskelig situasjon kan det virke
49 som § 36 i barneloven bidrar til økt konflikt og hindrer foreldre i å ta gode avgjørelsene for
50 omsorgssituasjonen til barna.

51 Regjeringen har tatt initiativ til å se på barneloven og har satt ned et utvalg som skal
52 modernisere den. Som et feministisk parti med tradisjon for å ligge i forkant når det kommer
53 til likestillingsspørsmål er det viktig at SV nå også utformer en moderne politikk når det
54 kommer til foreldreansvar og barnefordeling.

55

56 ***Barneloven § 36 Kvar barnet skal bu fast***

57 *Foreldra kan gjere avtale om at barnet skal bu fast hos begge eller hos ein av dei.*

58 *Er foreldra usamnde, må retten avgjere at barnet skal bu fast hos ein av dei. Dersom det ligg*
59 *føre særlege grunnar, kan retten likevel avgjere at barnet skal bu fast hos begge.*

60

61 Forslag til endring i lovtekst:

62 ***Barneloven § 36 Kvar barnet skal bu fast***

63 *Foreldre kan gjere avtale om at barnet skal bu fast hos begge eller hos ein av dei. Som*
64 *hovedregel bør barnet bu fast hos begge foreldra.*

65 *Er foreldra usamde må retten avgjere kvar barnet skal bu. Det skal ligge føre særlege*
66 *grunnar for at retten skal kunne avgjere at barnet skal bu fast hos ein av foreldra.*

67

68 **Forslagsstiller Mona Berger og Per Jynge**

69

70

71

72